

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Декоративна композиція «Пори року» у техніці «мокрого» валяння з вовни

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Спеціальність – 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Освітньо-професійна програма – Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво

Спеціалізація – Художній текстиль

КвРДМ.023084.01.03.ПЗ

Виконав здобувач 3 курсу
група ДМ-3с-23-1

Підпис Андрій МАСОН

Керівник канд. пед. наук, доцент

Підпис Вікторія ХРЕНОВА

Нормоконтролер

Підпис Олена МІЩЕНКО

До захисту допускаю:

Завідувач кафедри
технологічної та професійної освіти
і декоративного мистецтва

Підпис Олена САМБОРСЬКА

05 червня 2026 р.

Хмельницький 2026

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет – *Гуманітарно-педагогічний*
 Кафедра – *Технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва*
 Рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський)*
 Галузь знань – *02 Культура і мистецтво*
 Спеціальність – *023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація*
 Освітньо-професійна програма – *Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво*
 Спеціалізація – *Художній текстиль*

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри технологічної
та професійної освіти і
декоративного мистецтва

Олена САМБОРСЬКА
Пізнає Ін'я, ПРІЗВИЩЕ
02 03 2026 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Масон Андрій Ярославович

Прізвище, ім'я, по батькові здобувачки

1. Тема роботи Декоративна композиція «Пори року» у техніці «мокрого»
валяння з вовни

Керівник роботи канд. пед. наук, доцент Хренова Вікторія Валеріївна

Затверджено наказом ректора університету від 20.01.2026 р. № 7, додаток 2

2. Термін подання здобувачем роботи на кафедру 15.06.2026 р.

3. Вихідні дані до роботи декоративна композиція, техніка «мокрого»
валяння з вовни, пори року

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)
Вступ. Розділ 1 Історія та художньо-технологічні особливості техніки
«мокрого» валяння з вовни; Розділ 2 Художньо-композиційні та технологі-
матеріалознавчі особливості виконання декоративної композиції «Пори року».
Висновки, Перелік джерел посилання, Додатки.

5. Перелік графічного матеріалу

немає

6. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи

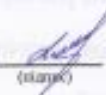
Етапи роботи	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Перевірка академічного тексту спеціалізованими програмними засобами	Герніченко І.І.		
Нормоконтроль	Мищенко О.В.		

7. Дата видачі завдання 02.03.2026

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва розділу кваліфікаційної роботи	Терміни виконання	Примітка
1	Вступ	20.03 – 31.03.26	виконано
2	1 розділ	01.04 – 26.04.26	виконано
3	2 розділ	27.04 – 10.05.26	виконано
4	Висновки, перелік джерел посилання	10.05 – 18.05.26	виконано
5	Попередній захист	19.05 – 20.05.26	виконано
6	Нормоконтроль	21.05 – 26.05.2026	виконано
7	Перевірка академічного тексту спеціалізованими програмними засобами	27.05 – 03.06.26	виконано
8	Рецензування	8.06 – 13.06.26	виконано
9	Захист	17.06 – 18.06.2026	виконано

Здобувач

Андрій МАСОН
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Керівник кваліфікаційної роботи

Вікторія ХРЕНОВА
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

АНОТАЦІЯ

Тема кваліфікаційної роботи: Декоративна композиція «Пори року» у техніці «мокрого» валяння з вовни

Автор: здобувач 3-го курсу гр. ДМ-3с-23-1 Андрій МАСОН

Керівник: канд. пед. наук, доцент Вікторія ХРЕНОВА

Обсяг пояснювальної записки: 60 с.; 38 рисунків; 1 таблиця; 3 додатки; літературних джерел в кількості 31.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ДЕКОРАТИВНЕ МИСТЕЦТВО, ХУДОЖНІЙ ТЕКСТИЛЬ, ВАЛЯННЯ ВОВНИ, «МОКРЕ» ВАЛЯННЯ, КОМПОЗИЦІЯ, ПОРИ РОКУ, ХУДОЖНІЙ ОБРАЗ, ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПРОЦЕС.

Кваліфікаційна робота присвячена дослідженню художньо-технологічних особливостей техніки «мокрого» валяння з вовни та створенню авторської декоративної композиції «Пори року».

У першому розділі здійснено аналіз історії виникнення та розвитку валяння вовни як виду декоративно-ужиткового мистецтва, визначено передумови його формування та еволюції. Розкрито художньо-технологічні особливості техніки «мокрого» валяння, охарактеризовано її виражальні можливості та місце у сучасному художньому текстилі.

У другому розділі (відповідно до структури роботи) обґрунтовується ідея та художньо-образне рішення авторської композиції, визначаються матеріалознавчі та технологічні аспекти її виконання, здійснюється композиційний аналіз та естетична оцінка створеного твору.

У висновках узагальнено результати теоретичного дослідження та практичної реалізації творчого задуму.

05.06 2026 р.

Андрій МАСОН

ЗМІСТ

Вступ.....	С. 5
1 Історія та художньо-технологічні особливості техніки «мокрого» валяння з вовни.....	7
1.1 Історія розвитку валяння вовни як виду декоративно-ужиткового мистецтва.....	7
1.2 Художньо-технологічні особливості виконання виробів у техніці «мокрого» валяння.....	16
2 Художньо-композиційні та технолого-матеріалознавчі особливості виконання декоративної композиції «Пори року».....	23
2.1 Ідея та художньо-образне обґрунтування теми декоративної композиції «Пори року».....	23
2.2 Характеристика матеріалів, інструментів та калькуляція витрат декоративної композиції «Пори року».....	31
2.3 Технологічна послідовність виготовлення декоративної композиції «Пори року».....	36
2.4 Композиційна характеристика та естетична оцінка декоративної композиції «Пори року».....	43
Висновки.....	51
Перелік джерел посилання.....	54
Додаток А Ескіз декоративної композиції «Пори року».....	58
Додаток Б Виконана декоративна композиція «Пори року».....	59
Додаток В Макет постеру.....	60

ВСТУП

Новітнє декоративно-ужиткове мистецтво України демонструє динамічний розвиток, у якому гармонійно поєднуються вікові традиції з сучасними художніми концепціями та інноваційними підходами. Одним із напрямів, що привертає дедалі більшу увагу як митців, так і дизайнерів, є художній текстиль, а саме мистецтво художньої обробки вовни. Особливо популярною стає техніка «мокрого» валяння, яка хоч і має багатовікову історію та глибокі етнічні корені, сьогодні набуває нового звучання. У сучасному мистецькому контексті ця техніка оживає в інтерпретаціях, які дають змогу створювати унікальні авторські роботи – від декоративних панно до аксесуарів і навіть дизайнерського одягу, підкреслюючи самобутність української культури через призму креативного підходу митців.

Тема кваліфікаційної роботи «Декоративна композиція «Пори року» у техніці «мокрого» валяння з вовни» – є актуальною, оскільки звертається до традиційного виду декоративного мистецтва та водночас реалізує його в контексті сучасного художнього формотворення. Образи пір року як символ циклічності життя, гармонії природи й часу залишаються невичерпним джерелом творчого натхнення в мистецтві різних епох.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю збереження та популяризації традицій художньої обробки вовни, а також пошуком нових композиційних і художньо-образних рішень у техніці «мокрого» валяння в умовах сучасного декоративного мистецтва.

Об'єктом дослідження є «мокре» валяння з вовни як вид декоративно-прикладного мистецтва.

Предметом дослідження є художньо-композиційні та технологічно-матеріалознавчі особливості виготовлення декоративної композиції «Пори року» у техніці «мокрого» валяння з вовни.

Мета кваліфікаційної роботи полягає в обґрунтуванні художньо-композиційних і технолого-матеріалознавчих особливостей декоративної композиції «Пори року» у техніці «мокрого» валяння з вовни, виготовленні її відповідно до схарактеризованої технологічної послідовності та презентуванні на постері.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

- дослідити історію розвитку валяння з вовни;
- схарактеризувати художньо-технологічні особливості виконання творів у техніці «мокрого» валяння;
- обґрунтувати ідею та художньо-образний зміст теми декоративної композиції «Пори року» у техніці «мокрого» валяння з вовни;
- підібрати та охарактеризувати матеріали, виконати калькуляцію витрат на виготовлення декоративної композиції «Пори року» у техніці «мокрого» валяння з вовни;
- обґрунтувати технологічну послідовність виконання декоративної композиції «Пори року» у техніці «мокрого» валяння з вовни та виготовити її;
- охарактеризувати композиційні особливості виконаної декоративної композиції «Пори року» у техніці «мокрого» валяння з вовни, дати їй естетичну оцінку та виготовити постер.

Основні положення й результати кваліфікаційної роботи узагальнено та висвітлено в доповідях на конференціях: Всеукраїнській науково-практичній конференції здобувачів освіти та молодих вчених «Синергія освіти, технологій та мистецтва у сучасному соціокультурному просторі» (Хмельницький національний університет, 7 травня 2026 року) «Технологічні особливості та сфери застосування мокрого валяння з вовни» [1]; Матеріали наукової студентської конференції секції кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва «Ідея та художньо-образне обґрунтування теми декоративної композиції «Пори року» (Хмельницький національний університет, 2026 р.) [2].

1 ІСТОРІЯ ТА ХУДОЖНЬО-ТЕХНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНІКИ «МОКРОГО» ВАЛЯННЯ З ВОВНИ

1.1 Історія розвитку валяння вовни як виду декоративно-ужиткового мистецтва

Валяння вовни є однією з найдавніших технологій обробки текстильних матеріалів, що бере свій початок ще в первісні часи. Мистецтво валяння має багатовікову історію, яка почалася ще задовго до появи Шовкового шляху. Великий Шовковий шлях являв собою мережу давніх караванних маршрутів, які поєднували Східну Азію, зокрема Китай, із регіоном Середземномор'я. Існувавши з II століття до н.е. до XVI століття, цей шлях відіграв важливу роль у розвитку торгівлі, поширенні технологій і релігій, а також у культурному обміні між різними цивілізаціями. Хоча вироби з повсті поширювались ще до виникнення Шовкових шляхів, саме ці торговельні маршрути значною мірою сприяли популяризації матеріалу в різних регіонах [3].

Кочові скотарі Центральної Азії перевозили валяні вироби на спинах коней, і ці предмети відігравали не лише практичну роль, а й мали символічне значення для народів регіону. Хоча техніка виготовлення цього матеріалу зародилася ще до винаходу прядіння вовни та інших ранніх текстильних технологій, вона зберіглася майже незмінною до нашого часу. Повсть – нетканий матеріал, виготовлений переважно з овечої вовни, а інколи й із шерсті інших тварин, наприклад, верблюдів. Процес його створення передбачає збивання та пресування волокон у щільну масу.

Точне місце виникнення валяння так і не вдалося встановити, але його історія сягає щонайменше 2300 року до н.е. У цей період у Китаї була знайдена

мумія під назвою «красуня з Лулану», на голові якої залишився повстяний капелюх (див. рисунок 1.1).

Рисунок 1.1 – Повстяний капелюх «Красуні з Лулану»

Люди ще в давнину помітили здатність вовняних волокон скочуватися під дією води, тепла і тертя, що стало основою для формування одягу, взуття, покривал та побутових аксесуарів. Один із варіантів одягу з вовни є опонча довгий сіряк, виготовлений з грубого сукна, що служив верхнім одягом для чоловіків, та був традиційно популярним серед шляхти (див. рисунок 1.2).

Рисунок 1.2 – Опонча

Цей елемент одягу вирізнявся своєю довжиною, крім того він є одним із найдревніших зразків гардеробу серед слов'янських народів, відзначаючи їх історичне минуле й культурну спадщину. Такі опончі належали також до козацького строю, при їзді на конях їх завішували на плече (див. рисунок 1.3) [4].

Рисунок 1.3 – Козацьке вбрання з повстяною накидкою

У Стародавньому Єгипті та Месопотамії вовна застосовувалася для виготовлення тканих полотен, на яких згодом з'являлися декоративні елементи. Мистецтво валяння, що виникло у різних культурних контекстах, стало основою для розробки багатьох унікальних та самобутніх технік. Це ремесло, попри стрімкий прогрес і виникнення сучасних машин та спеціалізованого обладнання, залишається міцно вкоріненим у традиціях різних народів, зокрема в Казахстані, де ручна праця відіграє ключову роль. Ще у давні часи казахи будували юрти з оздобленого повстяного полотна (див. рисунок 1.4) [5].

Рисунок 1.4 – Казахська юрта

Всередині таких юрт все було вкрито повстяними килимами (див. рисунок 1.5).

Рисунок 1.5 – Вигляд юрти всередині

В той час існувало переконання, що розміщення дитячого ліжечка на білому повстяному килимі символізує добробут і процвітання дитини в

майбутньому. Крім того, коли дружина вперше приходила до оселі свого чоловіка, її традиційно садили на білий повстяний килим.

Візерункові килими мали назву сирмак, вони зшивались із різних клаптів кольорової повстяної тканини (див. рисунок 1.6) [6].

Рисунок 1.6 – Сирмак

Складна техніка виконання зберіглася майже без змін, а багатство візерунків, способів виготовлення, дизайнерських рішень і навіть мотивів досі тісно пов'язане зі спадщиною, що має коріння ще з 500 року до нашої ери.

Деякі з найстаріших відомих виробів з повсті були виявлені поблизу знаменитої Пазирикської гробниці (див. рисунок 1.7).

Рисунок 1.7 – Валянки з Пазирикської гробниці

Ці артефакти є надзвичайно цінними з історичної точки зору й відносяться до періоду приблизно 300–238 років до нашої ери, демонструючи високий рівень майстерності ремісників того часу.

У середньовічній Європі технологія валяння розвивалася в ремісничих центрах, де вовняні вироби слугували одночасно засобом захисту від холоду та предметом декоративного оформлення. Застосовували кольорові вовняні волокна, аплікації, ручний розпис та інші декоративні техніки, що давало змогу створювати унікальні предмети одягу, взуття та домашнього текстилю. Вовняний матеріал почав значно розвиватися ще в XIII столітті, коли торгівля вовною стала однією з основних рушійних сил економічного зростання в більшості країн Європи. Вплив вовняної промисловості простягався від Нідерландів через Іспанію аж до Італії, формуючи важливу частину міжнародної торгівлі того часу. Особливого значення ця галузь набувала завдяки великому попиту на вовну, яка була ключовою сировиною для виробництва тканин, необхідних не лише для одяжі, але й для широкого спектру інших потреб.

Продовжуючи стрімкий розвиток протягом XVIII і XIX століть, галузь вовняної промисловості зіткнулася з суттєвими викликами у вигляді зростаючої конкуренції з боку інших типів волокон. Шовк, зі своєю розкішшю та елегантністю, завжди залишався популярним серед вищих верств суспільства. Однак найбільш серйозною загрозою для домінування вовни стало зростання популярності бавовни, яка набрала обертів приблизно з середини XVIII століття, близько 1750 року. Бавовна пропонувала переваги в ціні, доступності та універсальності, що поступово зробило її головним конкурентом вовни на світових ринках, змушуючи виробників шукати нові способи збереження своєї позиції у цій складній економічній боротьбі [7].

Важливе технічне вдосконалення в процесі обробки вовни відбулося завдяки винайденню валяльних млинів та спеціалізованих машин для валяння (див. рисунок 1.8).

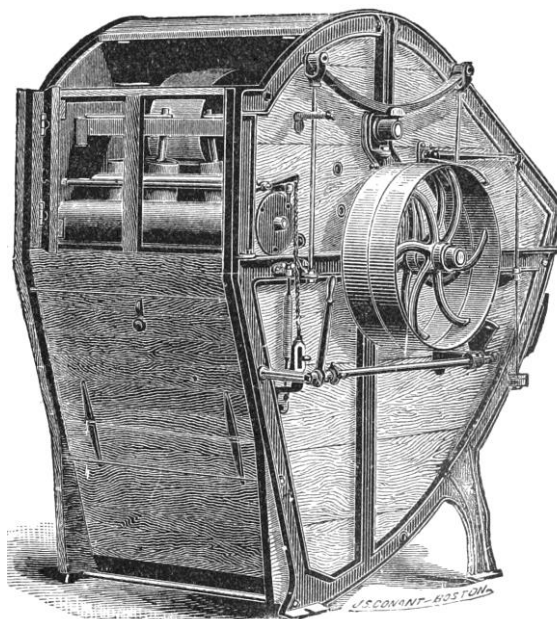

Рисунок 1.8 – Ілюстрація роторного валяльного млина 1891 року

Ці пристрої значно спрощували та оптимізували виробництво, дозволяючи механізувати процес виготовлення повсті. Валяння здійснювалось шляхом стискання та прокочування вовни, що забезпечувало її ущільнення. Ці технології значно покращили ефективність ручної праці й сприяли поширенню виробництва вовняних виробів у промислових масштабах.

Незважаючи на конкуренцію, повсть навіть сьогодні у традиційній формі все ще широко використовується в багатьох місцевостях, наприклад, в уйгурських областях Китаю, де у провінції Сіньцзян досі діють жваві ринки повсті. Окрім того, це ремесло знаходить сприятливий ґрунт для розвитку і в інших місцях, зокрема, в Туреччині.

Вовна використовувалася не тільки як матеріал для створення практичних виробів, таких як юрти, килими, ковдри чи одяг, але й слугувала основою для виготовлення декоративних та обрядових предметів. Ці вироби оздоблювали природними барвниками, доповнювали геометричними та рослинними візерунками, а подекуди наділяли їх символічним або ритуальним значенням.

На території України традиції валяння формувалися під впливом слов'янських та кочових культур. Вовняні вироби відігравали важливу роль у повсякденному житті та святковій культурі. «мокре» валяння використовувалося для створення одягу, взуття, килимів, покривал, декоративних виробів та обрядових атрибутів. Найбільш популярними серед вовняних килимів є ліжники (див. рисунок 1.9, а) та коци (див. рисунок 1.9, б) [8].

а

б

а – ліжник; б – коц

Рисунок 1.9 – Вовняні килими

Техніка передавалася з покоління в покоління, удосконалювалася та набувала художніх особливостей: орнаментальні мотиви, аплікації, поєднання кольорів і фактур. Особливе значення мали святкові та обрядові вироби, у яких через орнамент, колір та форму передавалися культурні та символічні значення. Наприклад, весільні килими, різдвяні атрибути або святковий одяг оздоблювалися складними композиціями, що мали ритуальне навантаження та відображали традиції конкретного регіону.

Важливим фактором у розвитку валяння як виду декоративно-ужиткового мистецтва стало вдале поєднання практичності та естетики. Майстри створювали не просто функціональні речі, а вироби, які вирізнялися

художньою цінністю завдяки використанню яскравих колірних контрастів, різноманітних фактур і витончених декоративних елементів.

Приклади сучасного використання техніки «мокрого» валяння широко представлені у світовій художній практиці. Українська майстриня Діана Нагорна робить дуже сильні органічні форми костюми та текстильні об'єкти й фактури (див. рисунок 1.10, а) Андреа Хантер створює пейзажні роботи з вовни (див. рисунок 1.10, б). Фіона Дутхі створює абстрактні текстури, великі композиційні змішання вовни шовку, дерева, обпалення (див. рисунок 1.10, в) [9].

а – арт-об'єкт Діани Нагорної; б – пейзаж Андреа Хантер;
в – абстракція Фіони Дутхі

Рисунок 1.10 – Сучасне використання техніки художнього валяння митцями

У результаті «мокре» валяння з вовни поступово переросло у самостійний напрям декоративно-ужиткового мистецтва, який гармонійно об'єднує технічну майстерність та виразний художній задум.

Сучасні митці невпинно розвивають ці традиції, водночас віддаючись творчим експериментам із кольорами, формами та текстурами, що забезпечує техніці її актуальність у сучасному ремеслі й дизайні.

1.2 Художньо-технологічні особливості виконання виробів техніці «мокрого» валяння

В основному валяння поділяється на два види – «сухе» і «мокре» валяння – кожна з яких охоплює широкий спектр різноманітних методів, художніх варіацій, унікальних способів складання та елементів символіки [10]. Техніка сухого валяння передбачає багаторазове проколювання вовни спеціальними голками, що дозволяє волокнам поступово переплітатися та утворювати щільну текстуру. Цей підхід найчастіше використовується для створення тривимірних об'єктів, таких як декоративні прикраси, іграшки або різноманітні дрібні деталі, завдяки чому цей метод активно застосовується донині (див. рисунок 1.11).

Рисунок 1.11 – Вироби у техніці «сухого» валяння

«Мокре» валяння – це один із найдавніших способів обробки вовняних волокон, який ґрунтується на природній здатності вовни скочуватися під впливом води, мила та механічного тертя. Ця технологія дозволяє створювати як

плоскі полотна, так і об'ємні, рельєфні вироби. Особливістю техніки є поєднання технологічного процесу та художньої виразності, що робить її унікальною серед видів декоративно-ужиткового мистецтва [10].

Одним із ключових прийомів художнього валяння є багат шарова розкладка вовни (див. рисунок 1.12). Ця техніка дозволяє створювати плавні живописні переходи кольорів, що має вирішальне значення для відображення атмосферних станів у тематиці «Пори року».

Рисунок 1.12 – Пошарова розкладка вовни

У давнину найбільш поширеним було саме «мокре» валяння, адже воно дозволяло створювати безліч різноманітних виробів, які робили життя комфортнішим, особливо в умовах суворого клімату. Це могли бути як ковдри, так і одяг. Сьогодні його так само використовують для створення різноманітних речей, від звичайних елементів одягу, аксесуарів до цікавих картин та арт-об'єктів (див. рисунок 1.13).

«Мокре» валяння сьогодні впевнено займає своє місце серед інструментів сучасного мистецтва, дизайну та ремесла, демонструючи свою багатогранність і високу естетичну вартість. Ця техніка отримала значне розповсюдження у створенні стильних текстильних виробів, таких як шарфи, палантини, жилети, капелюхи, сумки та прикраси. Їх цінують за унікальну фактуру, м'якість і гнучкість, які додають виробам особливого шарму.

«Мокре» валяння сьогодні впевнено займає своє місце серед інструментів сучасного мистецтва, дизайну та ремесла, демонструючи свою багатогранність і високу естетичну вартість. Ця техніка отримала значне розповсюдження у створенні стильних текстильних виробів, таких як шарфи, палантини, жилети, капелюхи, сумки та прикраси. Їх цінують за унікальну фактуру, м'якість і гнучкість, які додають виробам особливого шарму.

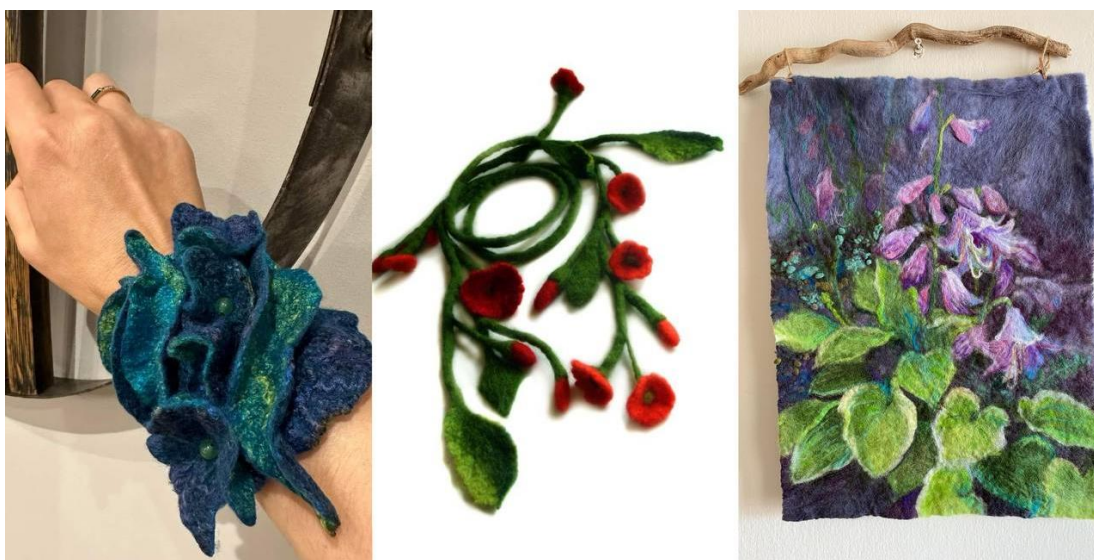

Рисунок 1.13 – Вироби у техніці «морого» валяння

Сучасні митці все частіше включають «мокре» валяння у свої арт-інсталяції, працюючи над масштабними просторовими об'єктами, що взаємодіють із світлом, звуком або відео. Це дозволяє техніці виходити за рамки традиційного ремесла і перетворюватися на частину концептуального мистецтва. Крім того, «мокре» валяння залишається популярним у творчих майстернях, на курсах декоративно-прикладного мистецтва та під час арт-терапії. Процес створення виробів своїми руками має медитативний ефект, сприяє розвитку дрібної моторики, стимулює креативність та допомагає впоратися з емоційним напруженням [11].

Сучасні майстри продовжують розвивати цю техніку, об'єднуючи традиції з власними експериментальними підходами, додаючи нові матеріали та використовуючи передові технології. У роботі часто застосовуються

барвники з високим рівнем світлостійкості та насиченості кольорів, а також такі волокна, як мериносова вовна, альпака, ангора і навіть рослинні матеріали. Завдяки такому поєднанню створюються складні текстуровані поверхні й особливі рельєфні ефекти. Особливо захоплює процес утворення об'ємних композицій, коли майстри формують складні тривимірні структури, що надають виробам глибини та виразності.

Серед головних технологічних прийомів виділяється плоске «мокре» валяння, яке найкраще підходить для створення таких виробів, як декоративні панно, картини, килими та полотна (див. рисунок 1.14).

Рисунок 1.14 – Плоскі вироби в техніці «мокрого» валяння

У цьому методі вовняні волокна укладають шарами в різні напрямки на підготовленій основі. Потім усе змочують теплою мильною водою і ретельно обробляють – вручну, валиком або спеціальними інструментами – поки волокна не з'єднаються в єдине ціле.

Об'ємне валяння використовується для створення тривимірних виробів, таких як іграшки, скульптури, елементи дизайнерського одягу або декору для інтер'єрів. У процесі роботи майстер може використовувати різні шаблони, поступово створювати окремі частини, з'єднуючи їх під час валяння, або ж за потреби додати каркаси з дроту, синтепону чи інших матеріалів для збереження

форми. Ця техніка вимагає тонкого відчуття простору та пластичності (див. рисунок 1.15).

Рисунок 1.15 – Об’ємні вироби в техніці «мокрого» валяння

Унаслідок інтенсивному розвитку сучасних технологій і можливостям використання новітніх матеріалів, валяння сьогодні перетворилось на один із найпопулярніших напрямів у сфері мистецтва й дизайну. Ця захоплююча й багатогранна техніка активно набирає обертів, привертаючи дедалі більше творчих людей, які прагнуть реалізувати свої ідеї та експериментувати з формами, текстурами і кольорами.

Крім традиційного «мокрого» валяння, з’являються похідні від нього техніки, наприклад – «нунофелтинг», цікаве та захопливе мистецтво текстилю, яке гармонійно об’єднує традиційне валяння з витонченими тканинами, здобуло популярність як унікальне і багатогранне ремесло. Поєднання вовняних волокон із різними тканинами дозволяє створювати легку, водночас міцну і довговічну матерію, що вирізняється своєю цікавою текстурою. Для виробів у техніці «нунофелтингу», окрім звичної вовни використовують тканини, найчастіше це можуть бути шовк, органза, батист чи шифон [11]. Завдяки цьому, звальні вироби виходять легкими та напівпрозорими (див. рисунок 1.16).

Рисунок 1.16 – Вироби виготовлені у техніці «нунофелтинг»

Техніка «мокрого» валяння вирізняється художніми властивостями, які важко або неможливо повторити іншими способами. Її поверхня може варіюватись від гладкої до рельєфної, матової або навіть із легким блиском, залежно від типу використовуваної вовни. Робота з кольоровими переходами відкриває необмежені можливості для створення ефектів, схожих на акварель або пастель.

Серед переваг «мокрого» валяння можна виділити його екологічність, адже застосовуються лише натуральні матеріали, а також тривалу зносостійкість – правильно виконаний виріб здатен служити десятиліттями. Крім того, є можливість працювати з пластичним матеріалом, що дозволяє створювати як плоскі об'єкти, так і об'ємні конструкції.

Популяризація «мокрого» валяння за допомогою цифрових платформ, таких як TikTok, Instagram і Pinterest, сприяє відродженню інтересу до цього традиційного ремесла. У сучасному дизайні еко-інтер'єрів та фотозон активно використовують техніку «мокрого» валяння для створення тактильних елементів, які поєднують природну хаотичність волокнистої структури зі збалансованими дизайнерськими рішеннями. Художній ефект валяння можна значно посилити, додаючи не лише вовну, але й інші

матеріали. Наприклад, використання розрідженого шовкового газ-шифону в техніці «нунофелтингу», а також волокон коноплі, льону чи шовкових ниток створює візуальні акценти, забезпечуючи гру світла та відкриваючи нові горизонти для художньої творчості [12].

У сучасному розумінні «мокре» валяння – це не лише ремісничка практика, а й сучасне декоративно-мистецьке явище, що дозволяє реалізовувати авторські проекти, художні композиції. Сьогодні майстри поєднують сухе та «мокре» валяння, використовують, вишивку, бісер, різну фурнітуру, додаючи більшої виразності та декоративності своїм творам, тим самим дають нового бачення на техніку валяння.

Отже, через універсальність означеної вище техніки, її декоративність та ідеальне поєднання з іншими видами декоративного мистецтва, вона була обрана для виконання декоративної композиції «Пори року» в матеріалі.

2 ХУДОЖНЬО-КОМПОЗИЦІЙНІ ТА ТЕХНОЛОГО-МАТЕРІАЛОЗНАВЧІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКОНАННЯ ДЕКОРАТИВНОЇ КОМПОЗИЦІЇ «ПОРИ РОКУ»

2.1 Ідея та художньо-образне обґрунтування теми декоративної композиції «Пори року»

Головною ідеєю створення декоративної композиції став задум передати плин часу в житті через мистецтво. Декоративна композиція «Пори року» побудована на ідеї відтворення природного циклу як символу безперервності життя, змін і гармонії у світі. Звернення до цієї теми зумовлене її універсальністю та глибоким змістовим наповненням: кожна пора року має власний характер, настрій та асоціативний ряд, що дає широкі можливості для художньої інтерпретації. Ця тема є актуальною, оскільки відображає циклічність природи, її гармонію та постійну змінність, що здавна надихала митців у різних видах мистецтва.

Назва композиції «Пори року» зосереджує в собі не лише просту тематичну прив'язку до змін у природі, але й глибокі філософські, культурні та природні відображення, які перетинають межі буденності. Це осмислення вічного ритму життя, що ґрунтується на ідеї невинного оновлення та гармонійного співіснування людини з природою.

Назва «Пори року» також символізує циклічність життя, безперервні трансформації та гармонію природних ритмів. Ідея циклічності також відображає сутність техніки валяння, де під впливом води й тепла окремі волокна з'єднуються у цілісне полотно, подібно до того, як дрібні фрагменти днів утворюють сезони. Це явище ілюструє взаємодію матеріалу і метафори у текстильному мистецтві, гармонійно поєднуючи їх у єдиний художній образ [13].

У глобальному культурному контексті поняття пір року традиційно сприймається як алегорія життєвого шляху, що символізує його чотири головні етапи. Весна – це період народження та пробудження, літо – час розквіту сили і енергії, осінь – віддзеркалення зрілості та мудрості, а зима – момент внутрішнього спокою й підготовки до нового початку.

Метою композиції «Пори року» було передати ці етапи на полотні, за допомогою кольорової палітри. Така гармонійна кольорова циклічність надає майбутньому твору унікального звучання, передаючи глибоку ідею про те, що кожна пора року має своє незмінне значення, неповторну красу і важливу роль у загальній симфонії життя. Це робить композицію не лише художнім об'єктом, але й культурним посланням про єднання з природою та плинність буття.

Вивчення теорії кольорознавства та аналіз сезонних палітр відіграли ключову роль у розробленні композиції, допомагаючи глибше осягнути емоційну атмосферу кожної пори року. Відображення природних станів за допомогою м'яких матеріалів надало роботі особливої виразності та багатогранності. Натхненням стали творчі досягнення сучасних майстрів художнього валяння, що спонукало до експериментів із фактурами: поєднанням мериносової вовни з волокнами шовку. Завдяки цьому підходу вдалося переосмислити класичну ідею циклу «Пори року» і створити унікальну авторську концепцію. У ній кожен сезон розкривається не лише через палітру кольорів, а й за рахунок унікальної фактури – від пухкої зимової «паморозі» до гладкого літнього різнотрав'я.

Особливе місце в композиції в цій символіці займає Світове Дерево, також відоме як Дерево Життя. У слов'янській, зокрема українській, міфології воно уособлює вісь світу, яка з'єднує три рівні буття: підземний світ – коріння, земний – стовбур і небесний – крона. Це символічне дерево часто зустрічається у народних піснях, вишивках, писанках і килимах, де його зображують на тлі змін сезонів [14]. Таким чином, воно уособлює родючість землі, продовження роду та нескінченний цикл відродження.

Дерево, як частина української культури, часто постає в ролі оберегу роду – символу родинного дерева, яке передає силу і мудрість від предків наступним поколінням. Його зображення створює відчуття позачасовості, ніби дерево одночасно належить до всіх пір року. Це перегукується з українською душею, яка зберігає свою сутність крізь століття випробувань, війн та історичних змін.

У сучасному мистецтві образ дерева займає особливе місце, будучи не лише декоративним елементом, але й символом, наповненим глибоким змістом та духовним значенням. Цей мотив активно використовується майстрами у найрізноманітніших напрямках декоративно-ужиткового мистецтва. Його можна побачити в орнаментах та оздобленні традиційних рушників, вишиванок, килимів і розписаних панно. Крім того, образ дерева часто присутній на художньо оформлених писанках, у виробках із дерева, скла та кераміки, а також у витворах на полотні, аплікаціях-витинанках та багатьох інших формах мистецького вираження (див. рисунок 2.1).

Рисунок 2.1 – Образ дерева
в декоративно-ужитковому мистецтві

Майстри прикрашають його деталями, що мають глибоке сакральне значення, такими як міфічні птахи, фантастичні квіти, загадкові пуп'янки,

райські плоди та пишні декоративні вазони. Центральним акцентом композиції часто виступає велика квітка, відома під назвою «Вогонь життя», яка надає зображенню особливої символічної сили та гармонії.

Дерево є одним із найглибших та найдавніших символів духовної культури людства. Воно уособлює центральну вісь світу, що поєднує Небо й Землю, людину з її прагненнями до духовного зростання, а також цикли життя, смерті та відродження. Це образ Всесвіту та його вічного оновлення, уособлення прихованої Мудрості та загадкових законів буття. З давніх-давен дерево асоціювалося з божественними силами та містичною природою. У міфології багатьох народів світу часто фігурують два ключові дерева: Древо життя та Древо пізнання Добра і Зла [15].

Дерева відігравали важливе значення серед наших предків, верба споконвіку вважалася священним символом пробудження життя, життєвої сили та перемоги над смертю. Перед святом Трійці люди прикрашали свої оселі, храми, подвір'я та ворота гілками дерев, додаючи святковій атмосфери [16].

Особливу роль дерева відігравали й у ніч на Івана Купала. Тоді вважалася, що вони стають домівкою русалок і духів, а береза – головним символом цієї містичної ночі. Дівчата плели вінки з гілок і квітів, запускали їх на воду та водили хороводи довкола дерев. Березу асоціювали з жіночим началом, символом молодості, краси та родючості. У цей день молоді дівчата обирали найгарнішу березу, прикрашали її гілки стрічками, квітами й намистом, створюючи святковий образ [17].

Дерева також мали значне значення для сімейних обрядів. Коли народжувалася дитина, поруч із домом саджали «дідівське дерево» – дуб для хлопчика або липу, березу чи калину для дівчинки. Вірили, що доля новонародженого буде нерозривно пов'язана з цим деревом, якщо воно росло міцним і здоровим, то й дитина виросте сильною, щасливою [17].

Деревам відводили символічну роль навіть після смерті людини. На могилах було заведено саджати калину, явір, дуб або вербу. Ці дерева вбачали

як уособлення продовження життя душі та зв'язок між світом живих і мертвих. У деяких регіонах гілки дерев використовували для прикрашання могил під час поминальних обрядів, окреслюючи важливість природи в житті й смерті [18].

Дерево виступає не просто як символ, але й як живий оберіг, стародавній предок і своєрідний посередник між різними вимірами буття. Воно вже протягом століть залишається однією з ключових складових у багатьох обрядах українського народу, наділене сакральним змістом і особливим значенням. Його коріння асоціюються зі зв'язком людини з рідною землею та пращурами, нагадуючи про нерозривність поколінь і спадковість традицій.

Дерево життя також вважається одним із найзнаковіших весільних оберегів. Цей древній орнамент завжди вишивали червоними нитками. Він зображував рослину з великими розлогими гілками, прикрашеними квітами, серед яких часто сиділи птахи. Такий рушник слугував не лише оберегом, але й символізував міцний зв'язок між поколіннями, продовження роду та сімейне щастя. Крім того, його використовували під час обряду хрещення дитини (див. рисунок 2.2) [19].

Рисунок 2.2 – Весільний рушник із зображенням Дерева життя

Тож, образ дерева не лише зберігає своє культурне значення, але й набуває нових рис у сучасному художньому сприйнятті. Саме тому його образ обрано для ідеї декоративної композиції «Пори року».

Пори року в мистецтві несуть у собі глибокий символізм, який відображає циклічність людського буття, емоційні переживання та неповторну гармонію природи. Ця тема залишається однією з найбільш актуальних, адже кожен сезон має власну унікальну палітру барв, особливу атмосферу і метафоричний зміст.

У різних формах мистецтва пори року часто стають потужним джерелом натхнення, дозволяючи митцям передати багатство природного світу та тонкі нюанси людських почуттів через зміну часу. Пори року оспівують в піснях, поезії, обіграють в кінематографі та малюють на полотнах. Наприклад, Антоніо Вівальді написав цикл з чотирьох скрипкових концертів, під назвою «Чотири пори року», що став одним з найпопулярніших музичних творів епохи бароко, й залишається таким до нашого часу [20].

Чеський художник Альфонс Муха створив серію картин «Пори року» (див. рисунок 2.3).

Рисунок 2.3 – Серія картин «Пори року» Альфонса Мухи

Його пори року втілено в образах витончених, граційних і золотавих красунь з довгим волоссям – чуттєвих, зі стриманим натяком на природну привабливість, але без жодного натяку на вульгарність чи надмірну

матеріальність. Їхні форми елегантно підкреслені вигинами тіл, гармонійно вплетеними у рослинні мотиви природи [21].

Центральна ідея циклічності пір року як символ вічного оновлення життя, стала мотивом для створення декоративної композиції «Пори року». Альфонс Муха зобразив пори року через витончені жіночі образи, кожен із яких природно переплітається з рослинним світом. Переосмисливши цю концепцію, антропоморфні образи було змінено універсальним архетипом Дерева Життя – потужним символом, який об’єднує всі пори року в цілісному образі.

Замість чотирьох окремих жіночих постатей виник образ дерева, що уособлює стійкість і вічність на тлі безперервних змін сезонів. Плавні органічні лінії, витончені форми знайшли відображення в елегантному та динамічному вигляді стовбура дерева, а також у витонченій мережі його гілок.

Італійський художник-маньєрист Джузеппе Арчімбольдо у своїх роботах також зображував пори року (див. рисунок 2.4). Задовго до сюрреаліста Сальвадора Далі, уславлених кубістів та авангардистів, Арчімбольдо створював твори, ідеї яких ті лише почали розробляти чотири століття потому.

Рисунок 2.4 – Серія картин «Чотири пори року» Джузеппе Арчімбольдо

Його картини – це більше, ніж просто декоративні композиції. Вони являють собою філософські загадки, що об’єднують мистецтво, науку та природу. Такий підхід став основою для ідейного задуму композиції «Пори року», де Дерево

Життя символізує стійкість, вічність і життєву енергію, а яскравий кольоровий фон відображає безперервні зміни та циклічність існування.

Український архітектор і художник Степан Шолтес у 2017 році представив виставку своїх пейзажів під назвою «Чотири пори року» (див. рисунок 2.5). Усі роботи виконані олійними фарбами в реалістичному стилі, а спільною темою є зміна пір року. Під час відкриття експозиції автор наголосив, що природа не має ані поганої погоди, ані невдалої пори року – кожна з них прекрасна по-своєму [22].

Рисунок 2.5 – Пейзажі Степана Шолтеса

Кругла форма композиції «Пори року» є важливим символічним прийомом, який підсилює центральну ідею твору – циклічність життя, часу і природних явищ.

У світовій культурі коло здавна асоціюється з ідеальним символом вічності, безкінечності, завершеності та постійного руху. На відміну від прямокутних форм, що мають початок і кінець, у кола їх немає, що створює відчуття безперервності. Погляд глядача, слідуючи по колу, постійно повертається до вихідної точки, викликаючи відчуття вічного потоку. Саме ця властивість робить круглу композицію ідеальним носієм тематики

«Пори року».Кругле панно зосереджує в собі весь цикл життя, замкнувши його у єдину гармонійну форму.

Підсумовуючи вище описане, стає зрозуміло, що задум твору реалізується через поєднання символіки, традицій, декоративності та індивідуального художнього бачення, що робить композицію змістовною та естетично наповненою.Тема символізує вічну ідею безкінечного оновлення, змін та одночасно стабільності самої суті буття. Образ Дерева Життя передає глибоке усвідомлення життєвого циклу, кожен сезон наділений власним сенсом та значенням, а сутність циклічності усього живого залишається незмінним, попри всі зовнішні перетворення.Характеристику матеріалів та інструментів для виконання декоративної композиції «Пори року» розглянуто у наступному підпункті.

2.2 Характеристика матеріалів, інструментів та калькуляція витрат

У процесі створення декоративної композиції «Пори року» ключовим етапом став ретельний підбір матеріалів, що відповідають специфіці техніки «мокрого» валяння. Оскільки робота передбачає поєднання вовни, вологої обробки та подальшого декорування, основну увагу було приділено якості волокон, їхній здатності до зчеплення та естетичному вигляду фінальної фактури.

Для звалювання волокон вовни між собою, необхідно використовувати пухирчасту плівку (див. рисунок 2.6). Спочатку на робоче місце стелиться шар плівки, а поверх неї вже викладається вовна різних кольорів.

Рисунок 2.6 – Пухирчата плівка

Основою майбутнього панно слугує кругле біле полотно діаметром 60 см (див. рисунок 2.7). Воно виконує роль стабілізуючої підкладки, на якій формується основний об'єм композиції. Для створення необхідної щільності та багатошаровості було підготовлено ще дві основи для макраме у формі кола такого ж розміру, що дозволяють досягти міцної структури виробу після завершення процесу звалювання та оформити роботу імітуючи раму.

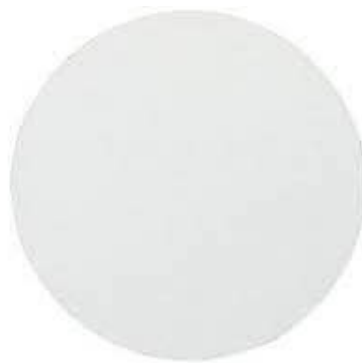

Рисунок 2.7 – Основа для валяння

Головним художнім матеріалом стала натуральна вовна різних кольорів (див. рисунок 2.8). Вибір палітри зумовлений концепцією композиції «Порироку»: від холодних блакитних та білих відтінків для зими до соковитих зелених, яскравих теплих та глибоких вохристих тонів для весни, літа та осені. Саме властивість вовни до змішування кольорів дозволила створити плавні градієнтні переходи між секторами круга.

Рисунок 2.8 – Кольорова вовна для валяння

Для здійснення безпосереднього процесу зчеплення волокон необхідним елементом став мильний розчин (див. рисунок 2.9). Він слугує каталізатором у техніці «морого» валяння, допомагаючи лусочкам вовни розкриватися та переплітатися між собою під дією механічного тертя. Використання якісного розчину забезпечує рівномірне звалювання без пошкодження структури волокна.

Рисунок 2.9 – Мило для приготування мильного розчину

Вологу основу накривають шаром пухирчастої плівки, після чого розпочинається процес валяння. Щоб уникнути пересушування шкіри рук, рекомендується використовувати гумові рукавиці (див. рисунок 2.10).

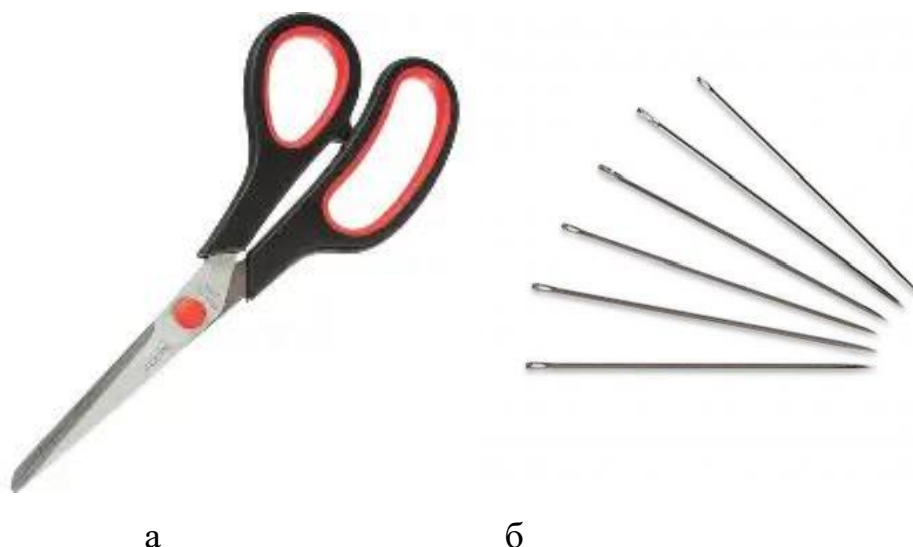
Рисунок 2.10 – Гумові рукавиці

Для виконання деталізованого зображення дерева у техніці вишивки на тлі зв'язаного полотна декоративної композиції було обрано нитки муліне (див. рисунок 2.11). На відміну від вишивки акриловими нитками, вишивка нитками муліне дозволяє тонко промалювати контури стовбура та гілок, створюючи виразний акцент на фоні м'якої валяної фактури своєю ледь помітною блискучою фактурою.

Рисунок 2.11 – Нитки муліне для художньої вишивки

Додатковим інструментарієм у роботі стали голки для вишивання та ножиці для обрізання ниток (див.рисунок 2.12). Оскільки декоративне дерево потребує охайності, використання гострого інструменту дозволило філігранно завершити оформлення кожного сектору, фіксуючи переходи між сезонами.

а – ножиці; б – голки

Рисунок 2.12– Інструменти для вишивки

Для остаточного закріплення окремих деталей може бути використаний спеціальний прозорий клей, хоча основна міцність виробу забезпечується саме завдяки якісному процесу звалювання вовни.

У результаті обрані матеріали – від щільної круглї основи до вовни та ниток муліне – виявилися оптимальними для реалізації творчого задуму. Поєднання технік «мокрого» валяння і ручної вишивки дозволило створити глибоку, фактурну композицію, в якій кожен елемент сприяє розкриттю теми циклічності природи.

Калькуляція витрат на матеріали для композиції «Пори року» в техніці «мокрого» валяння подано в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 Калькуляція витрат

Назва матеріалу	Ціна за одиницю, грн	Витрата матеріалів	Усього, грн
Вовна кольорова	70	20 уп	1400
Мильний засіб		-	100
Полотно	570	1 шт	570
Заготівля із фанери	300	2 шт	600
Нитки муліне	15	32 уп	480
Разом:			3150

У підсумку загальні витрати на матеріали для виготовлення декоративної композиції у техніці «мокрого» валяння становить 3150 грн.

Отже, підбір матеріалів та інструментів був ретельно продуманим і обґрунтованим, враховуючи як технічну складову, так і художню виразність. Завдяки підібраним інструментам вдалося забезпечити точний контроль технологічного процесу на всіх етапах – від викладання вовни до завершального етапу вишивки. Вибір матеріалів та інструментів став ключовим чинником успішної реалізації художньої ідеї, сприяючи високій якості виконання та довговічності виробу.

2.3 Технологічна послідовність виготовлення декоративної композиції «Пори року»

Дослідивши історію «мокрого» валяння, було розпочато етап ескізування. Важливим джерелом натхнення для розробки композиції «Пори року» стали пейзажні цикли видатних майстрів, зокрема Івана Марчука з його

особливою технікою «пльонтанізму», яка за своєю структурою перегукується з переплетенням вовняних волокон (див. рисунок 2.13) [23].

Рисунок 2.13 – Пейзажі Івана Марчука в техніці «пльонтанізму»

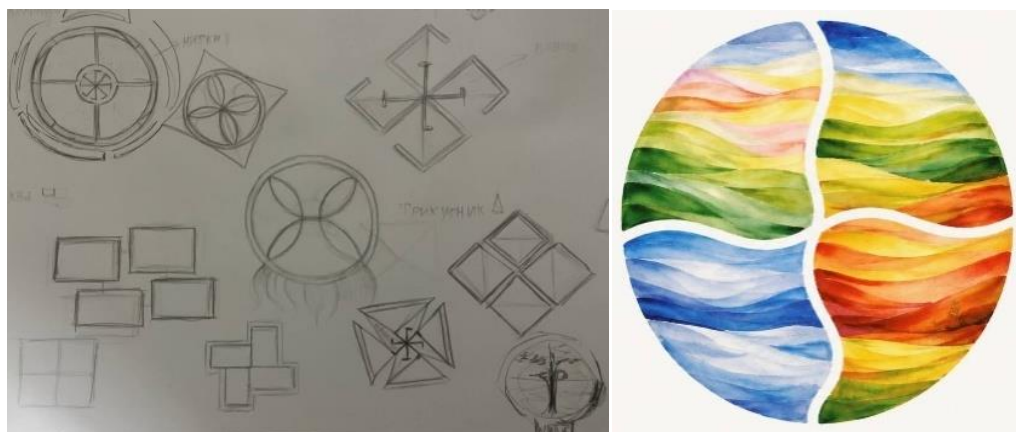
Крім цього, було проаналізовано різні вироби з символікою дерев та зібрано ілюстративний матеріал для ескізу (див. рисунок 2.14).

Рисунок 2.14 – Ілюстративний матеріал для ескізу

Ескіз передбачав чітке визначення розмірів круглого панно, збалансовані пропорції масивного дерева з пишною кроною та розгалуженим корінням, а також багатшарову кольорову палітру з плавними переходами між прохолодними та теплими відтінками. Особливу увагу було приділено розташуванню кожного елемента, аби досягти гармонійного поєднання графічного силуету дерева з абстрактно-живописним фоном.

Етап ескізного пошуку став фундаментом для подальшої практичної реалізації проєкту, забезпечивши чітке розуміння послідовності викладки вовни та нанесення декоративних стібків (див. рисунок 2.15, а). Напрацьований матеріал переноситься в графічний редактор AdobeIllustrator для чіткого поділу кола на чотири сектори (див. рисунок 2.15, б).

а

б

а – етап пошуку ескізу; б – ескіз в AdobeIllustrator

Рисунок 2.15 – Ескізний пошук

Провівши ескізний пошук та аналіз різних творів мистецтва було створено ретельно продуманий ескіз композиції «Пори року» (див. додаток А, рисунок А.1). Робота над ескізом поєднала в собі комп'ютерне моделювання та ручну працю. Поєднання цифрових технологій із традиційним ручним малюванням дозволило досягти максимальної продуманості композиційного рішення та глибокого розуміння майбутнього твору.

Після детальної розробки ескізу було розпочато виконання декоративної композиції в матеріалі. На підготовлену поверхню шарами викладалася вовна, білого кольору, як основа для міцного виробу, поверх неї, відповідно до ескізу, було викладено вовну різних кольорів (див. рисунок 2.16). Волокна розміщувалися за формою зображуваних елементів із заходом пасм одне на одного для досягнення міцності та рівномірності

полотна. Одночасно формувалися кольорові переходи між різними сезонами на полотні.

Рисунок 2.16 – Етап викладки вовни

Після ретельної викладки вовни, усіх необхідних кольорів, полотно потрібно змочити теплим розчином мила, накрити сіткою, що дозволяє зафіксувати розташування усіх елементів, та уникати зміщення, далі акуратно притиснути, аби полотно просякло водою.

Основний етап валяння є найтривалішим і водночас найінтенсивнішим у процесі (див. рисунок 2.17).

Рисунок 2.17– Етап валяння

Він передбачав розгладжування, притискання, прокатування та легке тертя виробу в різних напрямках. В результаті волокна вовни поступово щільно з'єднувалися між собою, утворюючи єдину структуру. Особливу увагу приділяли контролю товщини полотна, рівномірності ущільнення та збереженню художньої виразності. В процесі декілька разів було перевірено якість звалювання та щільність полотна для якісного виробу. Процес звалювання вимагав значних фізичних зусиль і часу, але саме завдяки йому композиція досягла необхідної щільності та довговічності.

Завершальним етапом стало ретельне полоскання та сушіння готового виробу (див. рисунок 2.18). Для забезпечення високої якості під час експлуатації полотно промивалося у чистій воді, що дозволяло повністю видалити залишки мила. Після завершення полоскання виріб потрібно акуратно віджати від залишків води та рівномірно розкласти для сушіння у горизонтальному положенні. Сушіння відбувалося природним чином, подалі від прямого впливу сонячних променів.

Рисунок 2.18 – Висушене звалене полотно

Завдяки техніці «мокрого» валяння вдалося досягти акварельної м'якості фону. Після завершення основного процесу валяння та повного висихання полотна було розпочато не менш важливий етап – створення силуету дерева за допомогою вишивки нитками муліне.

Вишивка виконувалася по сухому полотні, щоб досягти максимальної точності, забезпечити контроль над кожним швом і зберегти чіткість ліній. Сухе полотно слугувало стійкою й міцною основою – голка легко проходила через ущільнену вовну, а нитки муліне лягали рівномірно, надійно фіксуючись у структурі.

Спочатку було охайно вишито основні лінії – стовбур, міцне коріння та ключові гілки, задаючи форму, темно-коричневими нитками муліне(див. рисунок 2.19).

Рисунок 2.19 – Вишитий контур дерева

Ретельновишивався стовбур, коріння і мережа гілок. Вишивка виконувалась гладдю та частково французьким вузликом, це дозволило досягти об'ємного, текстурного та виразного силуету. Після оздоблення контуру дерева художньою вишивкою, було заповнено стовбур таким самим способом (див. рисунок 2.20).

Рисунок 2.20 – Вишивання елементів дерева

Для створення додаткового об'єму та декоративності, на гілках дерева було вишито елементи «французьким» вузликом (див. рисунок 2.21).

Рисунок 2.21 – Елементи вишиті «французьким» вузликом

Нитки муліне акуратно лягали на поверхню валяної основи чіткими, майже графічними лініями дерева. Вишивка значною мірою посилила

художню виразність композиції, зробивши дерево центральним елементом, що привертає увагу у завершеній роботі.

Кожен крок процесу органічно поєднувався з художнім задумом, дозволяючи створити повноцінний художній твір, сповнений символізму, емоційної глибини та високої майстерності виконання. Послідовне виконання всіх етапів – від підготовки круглій основи до прошивання деталей – дало змогу створити цілісне панно з глибоким символічним змістом нескінченного життєвого циклу.

Таким чином, дотримання технології забезпечило якісне з'єднання волокон та довговічність виробу. Плавні колірні переходи, хвилясті лінії фону та органічна форма дерева, стали можливими завдяки кропіткій роботі на кожному етапі виготовлення декоративної композиції «Пори року» у техніці «мокрого» валяння з вовни (див. додаток Б, рисунок Б.1).

2.4 Композиційна характеристика та естетична оцінка декоративної композиції «Пори року»

Композиція – це спосіб впорядкування, розташування або гармонійного поєднання окремих елементів чи частин у цілісну структуру. У сфері декоративного та прикладного мистецтва вона визначає принципи організації художніх складників, спрямованих на досягнення максимальної виразності і завершеності твору [24].

Композиція «Пори року» являє собою кругле декоративне панно, створене в техніці «мокрого» валяння вовни з додаванням елементів художньої вишивки. Робота глибоко пов'язана з традиціями декоративно-прикладного мистецтва. Валяння вовни – це одна з найдавніших текстильних технік, а

зображення дерева як центрального образу є універсальним мотивом народного мистецтва багатьох культур.

Композиційно панно розділене на чотири рівні сектори всередині кола, кожен з яких символізує певну пору року. Центральним об'єднуючим елементом композиції є дерево, що проходить крізь усі сезони. Такий варіант дозволяє уникнути різких меж між сезонами і створити ефект плавного перетікання одного стану природи в інший. Водночас кожна частина зберігає індивідуальність завдяки кольору, фактурі та декоративним акцентам.

Завдяки техніці валяння досягається унікальна фактура, що виглядає «живою» і об'ємною, чого важко досягти традиційними методами живопису чи графіки. Поєднання округлої форми панно з хвилястими рухливими кольоровими шарами додає твору сучасної динаміки та емоційної глибини, хоча в його основі й лежать глибокі культурні традиції. Робота майстерно об'єднує традиційні мотиви з інноваційним підходом у використанні матеріалів і кольорових рішень.

Кожен елемент композиції підпорядкований єдиній художній ідеї – гармонії людини, природи та Всесвіту. Стовбур дерева є центром композиції, виступає головною смисловою та візуальною віссю. Коріння, стовбур і гілки дерев органічно взаємодіють із багатобарвним тлом: ритм гілок повторюється у хвилях кольорових шарів, коріння підтримує нижню частину картини, а верхня крона природно зливається з теплими відтінками верхнього плану.

Єдність стилістики проявляється у м'якій, природній текстурі з акцентом на екологічність матеріалів. Вся робота сприймається як цілісний і гармонійний художній організм, де кожен елемент невід'ємний від загальної композиційної структури [25].

Ця композиція гармонійно поєднує елементи центральної симетрії, такі як кругла форма та вертикальна вісь дерева, з делікатною асиметрією. Гілки динамічно підіймаються вгору від геометричного центру, додаючи руху та уникаючи відчуття статичності. Відтак, робота органічно інтегрує статичність

і динамічність. Потужний стовбур і вертикальна вісь уособлюють стабільність і вічність, тоді як хвилясті кольорові шари фону й розгалужена структура гілок створюють відчуття руху. Ця рівновага втілює ідею стійкості у світі, що перебуває в постійному русі.

Головними прийомами композиції є контраст і нюанс. Серед головних контрастів виділяється поєднання темного, графічного силуету дерева з м'якою, багатшаровою текстурою кольорового фону. Додатково присутній контраст холодних і теплих тонів, підкреслюючи різницю між різними порами року.

Нюанси проявляються в плавних переходах між шарами кольорів і варіюванні щільності текстури, що створює насичений ефект.

Дерево займає близько 70–75% висоти, оптимально домінуючи в загальній структурі твору. Співвідношення між корінням, стовбуром і кроною відображає природну гармонію рослинного світу. Кругла форма органічно обрамляє всю композицію, залишаючи достатньо місця для «дихання» мотиву та виключаючи відчуття перевантаженості чи пустоти. Розташування яскравих акцентів гармоніює із принципом золотого перерізу.

Подібність форм прослідковується в ритмічних вигинах фону, які перегукуються з контурами стовбура та гілок. Колористична єдність забезпечується повторюваними переходами кольорів у різних частинах композиції. Мотив розгалужень – від коріння до гілок – посилює цілісність і надає твору завершеної гармонії.

Центральним мотивом композиції є потужне дерево, яке височіє на тлі барвистого багатшарового пейзажу, що нагадує веселку. Панно розміщено в круглій дерев'яній рамі, яка гармонійно доповнює загальну задумку.

Додатковим елементом декору виступає витончена вишивка тонкими нитками, яка детально передає силует дерева. Білі деталі в зимовій частині композиції символізують снігове покриття, надаючи їй відчуття легкості та прохолоди. Світло-рожеві та салаткові акценти, розкидані у вигляді вузликів,

викликають асоціації з першими весняними квітами, що пробуджуються після зими. Літній фрагмент виконаний у насичених відтінках темно-зеленого кольору, які поступово перетікають в глибший червонуватий тон унизу, створюючи ілюзію осіннього листя, що опадає та переходить у землю, до коріння, закінчуючи цикл.

Особливу увагу приділено законам композиції. Рівновага досягається за рахунок рівномірного розподілу кольорових плям і форм. Ритм проявляється у повторюваності елементів та їх варіацій. Контраст використовується для підсилення виразності – як кольоровий, так і фактурний. Пропорційність забезпечує гармонійне співвідношення частин і цілого [24].

Одним із найяскравіших аспектів цього твору є його кольорове рішення. Використано насичену палітру з плавними і гармонійними переходами. У нижній частині домінують прохолодні відтінки синього, блакитного та фіолетового, середня зона перетікає у зелено-жовті тони, а верх прикрашений теплими жовтими, помаранчевими, рожевими й червоними барвами. Така кольорова гра підкреслює символіку поступового переходу від ночі до дня, від землі до неба, від матеріального до духовного. Всі кольори злагоджено поєднуються, створюючи атмосферу емоційної глибини, оптимізму та роздумів. Інтенсивність та глибина відтінків стають можливими завдяки багатосаровій техніці валяння.

При створенні композиції важливо було не просто зобразити чотири пори року, а передати їхній емоційний характер через колірну палітру, текстури та ритмічну організацію деталей. Весна символізує оновлення і легкість, тому для неї притаманні плавні переходи, світлі, прозорі відтінки й м'які лінії. Літо вражає своєю насиченістю, динамічністю та контрастом кольорів. Осінь навіює відчуття тепла, спокою та гармонійної зрілості, що виражається через насичені, приглушені тони. Зима втілює стриманість, чистоту й графічну чіткість завдяки використанню прохолодних відтінків.

Колористичне рішення є одним із ключових засобів виразності. Кожна пора року має власну кольорову домінанту, але водночас кольори гармонійно поєднуються між собою [26].

Важливу роль у задумі відіграє м'якість переходів між сезонами, що досягається завдяки особливостям техніки «мокрого» валяння, яка дозволяє створювати м'які кольорові градації та фактурні ефекти. Плавні переходи кольорів демонструють ідею плинності часу. Основними кольорами на композиції можна виділити синій, жовтий, зелений та червоний.

Синій колір є одним із найуніверсальніших і найрізноманітніших відтінків, що супроводжують нас у повсякденному житті. Від безкрайніх небесних просторів до глибокої синяви океану, він невпинно нагадує про себе. У художній композиції він символізує початок зими – час внутрішнього занурення, спокою, накопичення енергії та підсвідомих процесів. Це відтінок глибини, роздумів і духовної чистоти.

У світовій культурі синій асоціюється з такими поняттями, як правдивість, вірність, сталість і мудрість. У психологічному контексті він зменшує рівень тривоги, заспокоює та сприяє медитації. Для українців синій, а особливо його блакитний відтінок, є символом неба, свободи та козацької гідності [27].

Жовтий колір асоціюється зі щастям, теплом, оптимізмом і радістю, а також чудово передає дух літа. У традиційній українській культурі цей колір, часто названий золотим, символізує сонце, родючість, хліб та святковість. Його можна побачити у писанках, вишивках і килимах як знак щастя, добробуту та життєдайної енергії [28]. У декоративній композиції жовтий додає відчуття світла, літнього тепла, що ніби просочується крізь гілки дерева, передаючи ідею духовного просвітлення та внутрішнього тепла, яке зігріває навіть наприкінці сезону.

Зелений колір міцно пов'язаний із природою. Він викликає асоціації з листям дерев, свіжою травою та чагарниками, наповнюючи свідомість

відчуттям оновлення й гармонії [29]. Світло-зелений нагадує весну з її пробудженням, а насичений темно-зелений – стигле літо. У композиції «Пори року» зелений є символом переходу – від весняного розквіту до літнього достатку, акцентуючи увагу на життєвій силі та енергії стовбура дерева.

Червоний, натомість, найпотужніший і найенергетичніший колір. Він уособлює життя, полум'я, кров, пристрасть, любов і силу. В українській культурі червоний має глибоке сакральне значення – він символізує красу, кохання, охорону від злих сил та святковість. Обереги на кшталт червоної нитки, пояса чи стрічок на деревах є невід'ємною частиною народних традицій [30]. У композиції його використано для передання осіннього розквіту природи, енергії заходу сонця.

Крім вище перелічених кольорів, на композиції присутні й інші відтінки, фіолетові, рожеві, помаранчеві, а також головний елемент композиції – дерево, виконане корисневими відтінками.

Коричневий колір справедливо асоціюється із землею та природними явищами, завдяки чому він символізує такі важливі поняття, як стабільність, надійність, захищеність і міцність. Його заспокійливий відтінок нагадує про сталість та природну гармонію, що допомагає створити відчуття внутрішнього спокою та рівноваги [31].

У декоративній композиції «Пори року» коричневий відіграє ключову символічну функцію, виконуючи роль основи твору. Саме цим кольором художник зобразив найважливіші деталі центральної частини композиції – стовбур, гілки та коріння дерева. Коричневий став уособленням фундаментальної сили й опори, служачи стрижнем, що гармонійно тримає всю композицію. Він вдало підкреслює різноманіття барвистої палітри фону, слугуючи контрастним елементом, який робить загальний вигляд твору більш цілісним і глибоким за змістом.

Завершальним елементом оформлення виробу є рама круглої форми (див. рисунок 2.22). Кругла рама, підкреслює виразність композиції, додаючи

контрасту між чіткою формою та м'яким зваляним, оздобленим вишивкою, полотном. Вибір мінімалістичних деталей підкреслює витончену стриманість композиції.

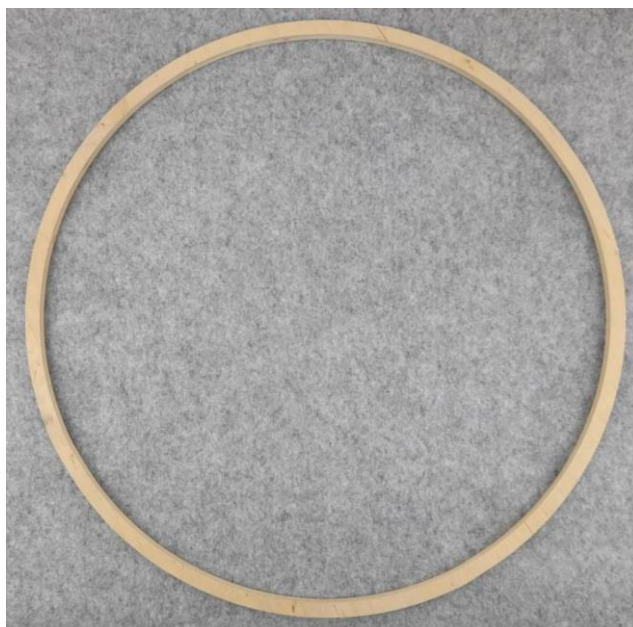

Рисунок 2.22 – Кругла рама

Фактура виробу, характерна для «мокрого» валяння, додає композиції об'ємності та живописності. Нерівномірність поверхні створює ефект ручної роботи і підсилює декоративність.

З естетичної точки зору композиція відповідає вимогам декоративно-ужиткового мистецтва: вона є виразною, акуратною та має художню цінність. Робота може використовуватися як яскравий акцент у інтер'єрі, наприклад у вітальні, де розміщене над диваном чи каміном панно наповнює приміщення відчуттям затишку, гармонії та єдності з природою. Воно ідеально підходить для салонів краси, йога-студій, центрів медитації та арт-терапії, де особливо цінується символіка циклічності життя та внутрішньої сили. Крім того, така композиція прекрасно впишеться в інтер'єри готелів, баз відпочинку, бібліотек, культурних центрів, шкіл мистецтв чи музеїв

народного побуту, оскільки має привабливий вигляд і гармонійно вписується у різні стилі оформлення.

Отже, виконана композиція «Пори року» є результатом поєднання художнього задуму, знання технології та набутих практичних навичок, що дозволило досягти цілісного та естетично виразного результату. На основі усього дослідження та виконаної декоративної композиції «Пори року» було розроблено постер (див. додаток В, рисунок В.1).

ВИСНОВКИ

У результаті виконання кваліфікаційної роботи на тему «Декоративна композиція «Пори року» у техніці «мокрого» валяння з вовни» було здійснено комплексне теоретичне та практичне дослідження особливостей художньої обробки вовни як одного з напрямів декоративно-ужиткового мистецтва. Проведена робота дала можливість глибше дослідити історичні витoki валяння, його художньо-естетичний потенціал та технологічні особливості, а також реалізувати власний творчий задум у матеріалі.

У ході дослідження встановлено, що валяння вовни є одним із найдавніших способів обробки текстильних матеріалів, який виник ще в первісні часи та набув поширення серед різних народів світу. Розглянуто ключові етапи еволюції цієї техніки, а також визначено її важливість у побуті, культурі й декоративному мистецтві за різні історичні періоди. З'ясовано, що вироби з вовни поєднували утилітарну, естетичну й символічну функції, а сама техніка валяння постійно вдосконалювалася відповідно до суспільних потреб і художніх тенденцій того чи іншого часу.

Під час теоретичного аналізу визначено головні художні та технологічні особливості техніки «мокрого» валяння. Цей метод базується на природній властивості вовняних волокон зчіплюватися під дією вологи, тепла та механічного тертя. Встановлено, що «мокре» валяння відкриває широкі можливості для створення як плоских, так і об'ємних декоративних форм. Ця техніка дозволяє експериментувати з кольорами, ритмом, фактурою й пластичністю матеріалу.

Задля розкриття теми та ідеї декоративної композиції було проаналізовано образ величного Дерева Життя, яке втілює стійкість, внутрішню силу та вічність духу серед безперервних природних змін. Описано

циклічність існування, де кожна пора року символізує певний етап людського життя, що стало основою художнього задуму.

Було також досліджено основні матеріали та інструменти, необхідні для роботи в техніці «мокрого» валяння. Встановлено, що властивості вовни, такі як якість, структура, довжина волокон і колірна гама, істотно впливають на естетику та функціональність готового виробу.

Детально проаналізовано послідовність виконання роботи. Кожен етап роботи відіграв важливу роль та безпосередньо впливав на загальну якість створюваного твору. Усі етапи створення декоративної композиції «Пори року» були ретельно спроектовані, реалізовані та детально описані у відповідності до технологічної послідовності.

Практична частина роботи полягала у створенні авторської декоративної композиції «Пори року». Основною ідеєю твору стало відображення циклічності природи та гармонії змін через художньо-образні засоби техніки «мокрого» валяння. У процесі розроблення композиції було враховано основні принципи декоративного мистецтва.

У результаті практичної діяльності було підтверджено, що техніка «мокрого» валяння має значний художній потенціал і є актуальною в сучасному декоративно-ужитковому мистецтві. Вона дозволяє поєднувати традиційні прийоми з авторськими творчими пошуками, створювати оригінальні декоративні вироби та реалізовувати сучасні дизайнерські ідеї. Також встановлено, що техніка «мокрого» валяння є доступною для використання у навчально-творчій діяльності, оскільки не потребує складного обладнання та дає широкі можливості для художнього експерименту.

Створена декоративна композиція «Пори року» відповідає поставленій меті та завданням кваліфікаційної роботи. Виконаний твір є результатом поєднання теоретичних знань, практичних навичок і творчого підходу. Композиція має завершений художній образ, відзначається декоративністю, гармонійністю та естетичною виразністю, а також може використовуватися

як елемент сучасного інтер'єру або виставковий твір декоративно-ужиткового мистецтва.

У процесі виконання кваліфікаційної роботи було досягнуто поставленої мети, а всі визначені завдання успішно реалізовано. Проведене дослідження підтвердило важливість збереження та розвитку традицій художньої обробки вовни, а також перспективність використання техніки «мокрого» валяння у сучасному мистецькому середовищі.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1 Масон А. Технологічні особливості та сфери застосування мокрого валяння з вовни / Масон А. // Синергія освіти, технологій та мистецтва у сучасному соціокультурному просторі : зб. матеріалів І Всеукр. наук.-практ. конф. здобув. освіти і молод. учених (м. Хмельницький, 7 трав. 2026 р.). – Хмельницький : ХНУ, 2026. – С.332–335.

2 Масон А. Ідея та художньо-образне обґрунтування теми декоративної композиції «Пори року» // Матеріали наукової студентської конференції секції кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва. (м. Хмельницький, 2026 р.) – Хмельницький : ХНУ, 2026. [Електронний ресурс]. – URL: <https://tpodm.khmnmu.edu.ua/materialy-studentskoyi-naukovoyi-konferencziyi/> (дата звернення: 03.06.2026).

3 (Re)Feltingthefuture. [Electronic resource]. – URL:<https://surl.li/zcfvwq>(date of access: 03.02.2026).

4 Опонча. Вікіпедія. [Електронний ресурс]. – URL: <https://surl.li/hiisjb>(дата звернення: 03.02.2026).

5 Знайомтесь, казахська юрта – Всесвіт народу і «Пункт незламності». Укрінформ. [Електронний ресурс]. – URL: <https://surl.lu/qymjhb> (дата звернення: 04.02.2026).

6 Сирмак – тлумачення. Горох. [Електронний ресурс]. – URL: <https://surl.li/oivagc>(дата звернення: 04.02.2026).

7 Жук О. І. Художній текстиль: традиції та сучасність. – Львів : Сполом, 2014. – 216 с.

8 Ліжник. Вікіпедія. [Електронний ресурс]. – URL: <https://surl.li/tocvod>(дата звернення: 10.02.2026).

- 9 Duthie Fiona. Felt: Design and Technique. London: The Crowood Press. [Electronic resource]. – URL: <https://www.fionaduthie.com/> (date of access: 18.02.2026).
- 10 Види валяння та вироби в техніці валяння. Milava. [Електронний ресурс]. – URL: <https://milava.com.ua/shcho-take-valiannia-vydy-ta-vyroby-v-tekhnitsi-valiannia/> (дата звернення: 19.02.2026).
- 11 Валяння з вовни: секрети, техніки та поради для початківців. Teplozvovny. [Електронний ресурс]. – URL: <https://teplozvovny.com/pro-valyannya/> (дата звернення: 02.03.2026).
- 12 Нунофелтинг: як поєднати вовну та шовк у вишуканий виріб. CandyYarn. [Електронний ресурс]. – URL: <https://candy-yarn.com.ua/ua/a523090-nunofelting-kak-obedinit.html> (дата звернення: 02.03.2026).
- 13 Felting. StrongFelt. [Electronic resource]. – URL: <https://strongfelt.com/felting/> (date of access: 02.03.2026).
- 14 Дерево життя: традиційний архетип української культури у новому контексті. Orner. [Електронний ресурс]. – URL: <https://surl.li/syqkzq> (дата звернення: 04.04.2026).
- 15 Дерево. Новий Акрополь. [Електронний ресурс]. – URL: <https://surl.li/hifxgj> (дата звернення: 27.04.2026).
- 16 Зелені свята і Трійця: чим вони унікальні. NEWS Україна. [Електронний ресурс]. – URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-52933487> (дата звернення: 27.04.2026).
- 17 Наконечна Т. Дерево в рідильній обрядовості українців карпат. Львів. 2022. 9 с. [Електронний ресурс]. – URL: <https://nz.lviv.ua/archiv/2022-4/9.pdf> (дата звернення: 02.05.2026).
- 18 Посадили над козаком явір та ялину, а в головах дівчини червону калину. Поховання під деревом: пережитки давньої традиції в українців. Вісник Львівського університету, 2021. 647 – 672 с. [Електронний ресурс]. –

URL: <https://clio.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/09/647-672Silecky-RM.pdf>
(дата звернення: 02.05.2026).

19 Весільний рушник Дерево життя. Vizerunok. [Електронний ресурс]. – URL: <https://vizerunok.co.ua/obryadovyj.html> (дата звернення: 03.05.2026).

20 Чотири пори року. Вівальді. Вікіпедія. [Електронний ресурс]. – URL: <https://surl.lt/jbcedl>(дата звернення: 04.05.2026).

21 «Пори року» – вічна тема мистецтва. Музика. [Електронний ресурс]. – URL: <https://mus.art.co.ua/pory-roku-vichna-tema-mystetstva/>(дата звернення: 04.05.2026).

22 «Чотири пори року» – презентативна виставка Степана Шолтеса. ЗакарпатАрт. [Електронний ресурс]. – URL: <https://zakarpat.brovdi.art/vystavky/chotiri-pori-roku-prezentativna-vistavka-stepana-sholtesa> (дата звернення: 09.05.2026).

23 Скляренко Г. Я. Українське мистецтво ХХ–ХХІ століть: напрями, пошуки, постаті. Київ: Фенікс, 2018. – 350 с. [Електронний ресурс]. – URL: <http://phoenix-ua.com/> (дата звернення: 15.05.2026).

24 Методичні рекомендації до курсової роботи з дисципліни «Композиція художніх виробів» / Л. А. Корницька. Хмельницький: ХНУ, 2024. – 8 с.

25 Афанасьєв В. А. Основи композиції в декоративному мистецтві. – Київ: Вища школа, 2001. – 191 с.

26 Єременко О. В. Основи кольорознавства та композиції. – Київ : Каравела, 2015. – 172 с.

27 Значення та характеристика синього кольору. Поштівка. [Електронний ресурс]. – URL: <https://poshtivka.org/syniy-kolir/> (дата звернення: 17.05.2026).

28 Жовтий колір – його значення і вплив на психоемоційний стан людини. Поштівка. [Електронний ресурс]. – URL: <https://poshtivka.org/zhovtyj-kolir-jogo-znachennya/> (дата звернення: 17.05.2026).

29 Зелений колір: значення та використання в дизайні. WeLoveBrands. [Електронний ресурс]. – URL: <https://welovebrands.com.ua/ua/blogs/zelenij-kolir-v-dizajni/> (дата звернення: 18.05.2026).

30 Червоний як символ: сила і пристрасть у культурі та моді. Answer. [Електронний ресурс]. – URL: <https://surl.li/eovjvw> (дата звернення: 19.05.2026).

31 Коричневий колір: символіка, відтінки та найкращі поєднання. DepositPhotos. [Електронний ресурс]. – URL: <https://blog.depositphotos.com/ua/korichnevij-kolir.html> (дата звернення: 19.05.2026).

ДОДАТОК А

(обов'язковий)

ЕСКІЗ ДЕКОРАТИВНОЇ КОМПОЗИЦІЇ «ПОРИ РОКУ»

Рисунок А.1 – Ескіз декоративної композиції «Пори року»

ДОДАТОК Б
(обов'язковий)

ВИКОНАНА ДЕКОРАТИВНА КОМПОЗИЦІЯ «ПОРИ РОКУ»

Рисунок Б.1 – Декоративна композиція «Пори року» у техніці «мокрого»
валяння

ДОДАТОК В
(обов'язковий)
МАКЕТ ПОСТЕРУ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Декоративна композиція «Пори року»
у техніці «мокрого» ваяння**

ЕТАПИ ВИКОНАННЯ

Етапи викладки вовни Ваяння Вишивання стовбура та гілок дерева гладдю Вишивання крони «французьким» вузликом

ДЖЕРЕЛА НАТХНЕННЯ ФОТО ГОТОВОЇ РОБОТИ ВИЗУАЛІЗАЦІЯ ПОШУК ТВОРЧОЇ ІДЕЇ

Зображення з інтернету ІІ

ЗДОБУВАЧ:
освітньо-професійної програми
«Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво»
групи ДМ-3с-23-1
Андрій МАСОН

КЕРІВНИК:
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
технологічної та
професійної освіти і декоративного мистецтва
Хмельницького національного університету
Вікторія ХРЕНОВА

АНОТАЦІЯ:
кваліфікаційна робота присвячена дослідженню техніки «мокрого» ваяння з
вовни та створенню декоративної композиції «Пори року». Розглянуто історію ро-
звитку ваяння вовни, художньо-технологічні особливості техніки, обґрунтовано
ідею композиції, визначено матеріали й технологію виконання. Узагальнено ре-
зультати теоретичного дослідження та практичної реалізації творчого задуму.

Рисунок В.1 – Постер декоративної композиції «Пори року» у техніці
«мокрого» ваяння з вовни